

(2)

HIRM HIRMU EES

See naine oli ettevaatlik. Ta otsustas, et ei lase kunagi oma joomisel käest ära minna. Ja ta ei võtaks kunagi, mitte kunagi, seda hommikust jooki!

MA EI ARVANUD, et olen alkohoolik. Ma arvasin, et minu probleem oli selles, et olin kakskümmend seitse aastat olnud joodikuga abielus. Ja kui mu abikaasa leidis AA, tulin koos temaga teisele koosolekule. Mulle tundus, et see oli tema jaoks imeline, lihtsalt imeline. Aga minule mitte. Siis läksin ma veel ühele koosolekule ja leidsin jätkuvalt, et see oli imeline – tema, aga mitte minu jaoks.

See juhtus ühel kuumal suveõhtul Greenwich Village'i rühmas. Nende vanas kohtumispaigas Sullivan Streetil oli väike veranda, mille trepile ma pärast koosolekut läksin, et veidi värsket õhku hingata. Uksel seisis üks armas noor tüdruk, kes küsis: „Kas sa oled ka üks meist napsitajatest?” Mina vastasin: „Oh, jumal, ei! Minu abikaasa on. Ta on seal sees.” Neiu ütles mulle oma nime ja mina tõdesin: „Ma tunnen teid kusagilt.” Selgus, et ta oli koos minu tütreaga keskkoolis käinud. Ma küsisin: „Eileen, kas sa oled üks neist inimestest?” Ja tema vastas: „Oh, jaa. Ma kuulun siia.”

Kui me mööda koridori saali tagasi kõndisime, tunnistasin ma esimest korda elus teisele inimesele: „Ka minul on joomisega probleeme.” Ta võttis mul käest kinni ja tutvustas mind naisele, keda ma väga uhkelt täna oma tugiisikuks kutsun. Tema koos abikaasaga

on mõlemad AA-s, ja ta sõnas: „Oi, aga sina ei ole ju alkohoolik, sinu abikaasa on.” Ma vastasin: „Jah.” Tema küsis: „Kui kaua te olete abielus olnud?” Vastasin: „Kakskümmend seitse aastat.” Ta ütles: „Kakskümmend seitse aastat alkohoolikuga! Kuidas sa selle välja kannatasid?” Mõtlesin, et küll ta on kena ja kaastundlik hing! See mulle sobib. Ma sõnasin: „Noh, ma talusin seda, et hoida kodu koos ja tegin seda ka laste pärast.” Tema aga: „Jah, ma tean. Sa oled lihtsalt märter, eks ole?” Eemaldusin sellest naisest hambaid kiristades ja teda sisimas kirudes. Õnneks ei öelnud ma teel koju George'ile sõnagi. Tol õhtul püüdsin ma aga magama jääda ja mõtlesin: „Sa oled ikka üks märter küll, Jane! Heidame pilgu ajaloole.” Ja kui ma seda tegin, siis teadsin, et olen sama suur joodik kui George, kui mitte hullemgi. Müksasin järgmisel hommikul George'i ja laususin: „Ma olen käsi.” Tema vastas: „Oh, ma teadsin, et sa lõpuks liitud.”

Hakkasin jooma peaaegu kolmkümmend aastat tagasi, kohe pärast abiellumist. Esimese joomingu pidasin maha maisiviskiga ja uskuge mind, ma olin selle suhtes allergiline. Mul oli tohutult halb iga kord, kui ma jõin. Aga pidime tihti külalisi vastu võtma. Mu abikaasale meeldis lõbutseda. Mina olin väga noor ja tahtsin samuti lõbutseda. Ainus viis, kuidas ma seda teha oskasin, oli koos temaga juues.

Sattusin oma joomisega tohututesse hädadesse. Tundsin hirmu ja olin otsustanud, et ma ei joo end kunagi purju, nii et olin valvas ja ettevaatlik. Meil oli väike laps ja ma armastasin teda väga, nii et see pidurdas mu joodikukarjääri üsna palju. Sellest hoolimata tundus, et iga kord, kui ma jõin, sattusin probleemi-
desse. Tahtsin alati liiga palju juua, nii et olin valvas,

alati valvas, loendades oma jookke. Kui meid kutsuti mõnele tähtsale peole ja ma teadsin, et seal juuakse vaid üks või kaks jooki, siis ei võtnud ma üldse. Olin väga ettevaatlik, sest teadsin, et kui ma võtan ühe või kaks, võib sellest saada viis või kuus või seitse või kaheksa.

Tulin paar aastat üsna hästi toime. Samas ei olnud ma õnnelik ega lasknud kunagi oma joomist käest. Pärast seda, kui sündis mu poeg, meie teine laps ja kooliealiseks sai ning suurema osa ajast koolis oli, juhtus midagi. Hakkasin täiesti pidurdamatult jooma.

Ma ei sattunud kunagi haiglasse ega kaotanud ühtegi töökohta. Mind ei pandud iial vangi ja erinevalt paljudest teistest ei joonud ma ealeski hommikul. Ma vajasin seda, aga kartsin hommikuti juua, sest ma ei tahtnud olla joodik. Joodik sai minust siiski, aga ma pelgasin väga hommikul peale võtmist. Mulle heideti hommikust joomist korduvalt nina peale, kui käisin pärastlõunal bridži mängimas, kuid ma ei teinud seda tõepoolest kunagi. Olin endiselt eelmisest õhtust vindine.

Oleksin pidanud kaotama oma abikaasa ja arvan, et meid hoidiski koos ainult see, et ka tema oli alkohoolik. Keegi teine ei oleks minuga kokku jäänud. Paljud naised, kes on jõudnud sellisesse staadiumisse, kuhu mina oma joomisega, on kaotanud abikaasad, lapsed, kodu – kõik, mis on neile kallis. Mul on mitmes mõttes vedanud. Oluline asi, mille kaotasin, oli mu eneseväärikus. Tundsin, kuidas hirm mu ellu hiilis. Ma ei suutnud inimestega kohtuda ega neile silma vaadata, kuigi olin alati olnud enesekindel ja uljas. Surusin oma tahte läbi ja selleks, et puhtalt pääseda, valetasin nii, et suu suitses.

Küll aga tundsin, et mu ellu tungib hirm ja ma ei tulnud sellega toime. Varjasin end üsna sageli, ei vas-

tanud telefonile ja olin võimalikult palju üksi. Märkasin, et väldin kõiki oma häid tuttavaid, välja arvatud oma bridžiklubis. Mind ei huvitanud, mis mu sõprade elus toimus ja ma ei läinud kellelegi külla, välja arvatud juhul kui ma teadsin, et nad joovad sama rajult nagu mina. Ma ei saanud kunagi aru, et kõik saab alguse esimesest joogist. Arvasin, et olen mõistust kaotamas, kui taipasin, et ei suuda joomist lõpetada. See hirmutas mind kohutavalt.

George püüdis mitu korda ree peale saada. Kui ma oleksin olnud selles suhtes aus, mida ma arvasin end elus kõige rohkem soovivat – kaine abikaasa ja rõõmus ning õnnelik kodu – oleksin seda koos temaga teinud. Ma tõesti proovisin, päeva või kaks, kuid alati tuli midagi ette, mis mind ree pealt maha ajas. See võis olla mingi rumal tühine asi, viltune vaip või midagi muud, mis minu meelest valesti oli – ja ma puhkesin jooma. Ma varjasin oma joomist ja mul olid pudelid üle kogu korteri peidetud. Ma ei arvanud, et mu lapsed sellest teadsid, aga hiljem avastasin, et eksisin. See on üllatav, kuidas me arvame, et kõiki oma joomisega ära petame.

Jõudsin sellisesse faasi, kus ma ei suutnud minna oma korterisse ilma alkoholita. Mind ei häirinud enam, kas George jõi või mitte. Mul pidi alkoholi olema. Mõnikord lebasin vannitoa põrandal, tundsin end kohutavalt, palusin, et sureksin, ja palvetasin Jumala poole, nagu ma alati olin juues Tema poole palvetanud: „Kallis Jumal, päästa mind sellest ja ma ei tee seda enam kunagi.” Seejärel lisasin: „Jumal, ära pööra mulle üldse tähelepanu. Sa tead, et ma teen seda homme jälle, täpselt sedasama.”

Ma mõtlesin välja vabandusi, et püüda George'i ree pealt maha raputada. Mul sai nii kõrini omaette joomi-

sest ja üksinda süükoorma kandmisest, et ma muudkui õhutasin teda uuesti jooma hakkama. Siis aga tülitse-
sin temaga, sest ta oligi alustanud! Ja kogu see karus-
sell läks jälle käima. Tema, vaeseke, ei saanud üldse
aru, mis toimub. Leides kodus kogemata mõne minu
pudeli, tundis ta hämmingut, kuidas tal see konkreetne
pudel kahe silma vahele jäi. Ma ei teadnud isegi kõiki
kohti, kuhu need peitnud olin.

Me oleme olnud AA-s vaid paar aastat, kuid püüame
kaotatud aega tasa teha. Minu abielu algust võib nime-
tada kakskümmend seitse aastat kestnud segaduseks.
Nüüd on pilt täiesti muutunud. Meil on teineteise
vastu usku, meie vahel on usaldus ja mõistmine. Selle
on meile andnud AA. Siin olen õppinud nii paljusid
asju. See on muutnud täielikult minu mõtlemist kõige
kohta, mida teen. Ma ei saa endale lubada vimma ühegi
inimese vastu, sest see on ettevalmistus uueks joomin-
guks. Ma pean elama ja laskma teistel elada. Ja „mõtle-
mine” – see üks oluline sõna tähendab mulle nii palju.
Minu elu oli alati tegutsemine ja reageerimine. Ma ei
ole kunagi peatunud, et mõelda. Mu oli endast ja teis-
test täiesti kama kaks.

Püüan järgida meie programmi nii, nagu seda mulle
selgitati – üks päev korraga. Püüan elada täna nii, et
mul poleks homme hommikul ärgates häbi. Vanasti
vihkasin ma ärkamist ja eelmisele ööle tagasi vaatamist.
Ma ei suutnud kunagi järgmisel hommikul sellega sil-
mitsi seista. Ja kui mul ei olnud mingit roosilist vaadet
eesseisvale päevale, ei tahtnud ma üldse hommikul
üles tõusta. See polnud päriselt elamine. Nüüd tunnen
end nii tänulikuna mitte ainult oma kainuse eest, mida
püüan päev päevalt hoida, vaid ka võimaluse eest teisi
inimesi aidata. Ma ei arvanud kunagi, et võiksin kelle-

legi kasulik olla, välja arvatud oma abikaasale ja lastele ning võib-olla mõnele sõbrale. Aga AA on mulle näidanud, et ma saan aidata teisi alkohoolikuid.

Paljud minu naabrid pühendasid aega vabatahtlikule tööle. Eeskätt üks naine, keda jälgisin igal hommikul oma aknast, kui ta truult naabruses asuvasse haiglasse suundus. Ühel päeval, kui teda tänaval kohtasin, pärisin temalt: „Mis sorti vabatahtlikku tööd sa teed?” Ta vastas, et see on kerge töö, mida võiksin minagi vabalt teha. Ta küsis: „Äkki soovid sina ka seda teha?” Ma vastasin: „Hea meelega.” Tema lisas: „Oletame, et ma panen su nime vabatahtlikuna kirja – isegi kui saad panustada vaid üks või kaks päeva?” Ent siis ma mõtlesin: aga oot, kuidas ma end järgmisel teisipäeval tunnen? Kuidas ma tunnen end järgmisel reedel, kui peaksin lubama reedel tulla? Kuidas ma tunnen end järgmise laupäeva hommikul? Ma ei teadnud kunagi. Kartsin isegi ühte päeva ette öelda. Ma ei teadnud kunagi, kas mu pea on selge ja käed kindlad, et tööd teha. Niisiis ei teinud ma kunagi mingit vabatahtlikku tööd. Tundsin end kurnatu ja räsituna. Mul oli aega, mul oli kindlasti võimekust, aga ma ei teinud kunagi midagi.

Nüüd püüan iga päev heastada kõiki neid isekaid, mõtlematuid ja rumalaid asju, mida joomise päevil tegin. Loodan, et ma ei unusta kunagi olla tänulik.